

ГЛАВА XI

ЗАПАДНОТО БЪЛГАРСКО ЦАРСТВО И НЕГОВОТО ПАДАНЕ. ЦАРЬ САМУИЛЪ

Граници на западното българско царство. — Царь Шишманъ I (963—968?). — Царь Давидъ (968?—977). — Царь Самуилъ (977—1014). Борба съ Василий II Булгароктонъ. — Царетъ Гаврилъ (Романъ 1014—1015) и Иванъ Владиславъ (1015—1018). — Окончателно присъединяване на България къмъ Византийската империя.

Западното българско царство обгръщало вътрешнитѣ части на полуострова, главно Македония, Албания, северния Епиръ и северна Тесалия, Моравската долина, околноститѣ на Видинъ и София. Западната и южната граница съвпадала току-речи съ границата на Симеоновото българско царство. На северъ Дунава напоявалъ предѣлитѣ на Шишмановитѣ земи отъ Бѣлградъ надолу далечъ задъ Видинъ. На изтокъ границата се простирала до източното българско царство, а следъ падането му — до византийскитѣ владения, приблизително отъ устието на Осъмъ покрай тая рѣка до Траянови врата и до византийската погранична крепость Сересъ. Само на западъ царството достигало до море, при албанското и епирското крайбрѣжия².

Тая държава въ сжщностъ не била монархия, а тѣй да се каже, конгломератъ отъ наследствени княжества, владѣни отъ потомцитѣ на ония славянски князе, които начело на своитѣ племена още къмъ края на VII вѣкъ толкова често и напусто обсаждали Солунъ, или пъкъ на български велможи отъ IX вѣкъ. Центърътъ на Македония, страната на бърсяцитѣ съ градоветъ Скопие, Прилѣпъ, Битоля, Прѣспа и Охридъ, билъ наследственъ имотъ на царската фамилия. Въ Перникъ, при политѣ на Витоша запозѣдвалъ храбриятъ боляринъ Кракрасъ, въ Струмица — Драгомжжъ, въ Мъгленъ — Илица, въ Воденъ — Драгшанъ, въ Сървия — Николица, въ албанския Бѣлградъ (сега Бератъ) — Елемагъ и т. н. Българската войска се състояла отъ войскитѣ на тия велможи или по-скоро областни князе.

Царь *Шишманъ I*, основател на новата държава и родоначалникъ на нова династия, избралъ за своя столица изпърво града Сръдецъ (София), който още отъ римско време се смѣталъ за пръвъ градъ въ страната. Отпосле резиденцията била пренесена отъ Шишмана или приемника му въ Мъгленъ, южна Македония, а оттамъ въ Воденъ. Заедно съ столицата мѣстила се и резиденцията на западния български патриархъ².

Липсватъ сведения, на кого Шишманъ дължи царската си корона. Знае се само, че синъ му Самуилъ както Симеонъ и Петъръ, я получилъ отъ Римъ³. И тѣй Шишмановци съ отдѣлянето си отъ източното царство възприели предишнитѣ сношения на Симеона съ Римъ, докато Петъръ влѣзълъ въ сношение съ Византия.